

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - števil. 74.

Štev. 31.

V Ljubljani, v sredo 8. februarija 1899.

Letnik XXVII.

Stara pesem.

Prigodom proračunske razprave v hrvatskem saboru slišala se je zopet poznata stara pesem, katero tako rado rabijo slovanski protivniki, češ da je tako zvana slovanska solidarnost le slepilo za neuke političarje; če se že govori o kakšnji solidarnosti med Slovani, je to mogoče le glede kulturnih vprašanj, nikakor pa ne glede političnih. Tako se je izjavil poslanec dr. Pliverić, ko je pobijal dr. Brestjenskega temeljite prigovore proti dualizmu, kateremu mora čim preje odzvoniti v Avstroogrskeje, če se hoče priti kedaj do miru v tej državi. Kar čudili smo se, ko smo čuli o trditvi Pliveričevej glede slovanske solidarnosti. Da se je poprijel tako umen državoslovec takih nazorov, je tudi znamenje časa in očitno znamenje, da dualizem hudo hira, kakor je to dr. Brestjensky dobro razjasnil. Do zdaj so pravi mažaroni slovansko solidarnost vedno prezirali ter niso hoteli o njej nič slišati. To je odgovarjalo popolnoma njihovim nazorom glede zveze z Ogersko. Hrvati po mnenju mažaronov tako nimajo nikjer nič iskati, a posebno še ne kakšnih zvez razun z Mažari; z njimi vkup imajo svojo državo, pa ne trebajo od Slovanov nič; celo imena slovanskega ne potrebujejo, oni ostanejo le Hrvati in nič drugega. To je nauk pravih starih mažaronov. Takšnih Hrvatov si žele tudi Mažari, ker jim ne morejo biti na potu, da izvrše svojo najmilejšo idejo v velikej mažarskej državi. Vsa mažarska politika je na to naperjena, da se s zemljišča ogerskega iztrebi vsak spomin na Slovanstvo, zategadel tudi tolika zatiranje Slovakov, Hrvatov in Srbov. Hrva-

tov na Hrvatskem se niso mogli lotiti v onej meri, kakor to delajo doma, kjer jih straši neprenehoma umišljeni panslavizem; toda veseli so in zadovoljni s takimi izjavami, kakoršna je bila ona poslednja o navideznej solidarnosti slovanskej. Kdo je srečnejši nego oni, ko čujejo take izjave od tako uglednega in uplivnega učenjaka in to še v deželni zboru, ki pomeni vendar nekaj več, nego kakšna navadna skupščina. Take izjave morejo biti utešljive za Mažare, nikakor pa ne za Hrvate, ki ne morejo in ne smejo izstopiti iz slovanskega tabora, če se hočejo sploh vzdržati kot političen in sloboden narod, kajti prijateljstvo z Mažari jim more za nekaj časa zagotoviti neko samostalnost, a brez dvoma se bodo Mažari lotili tudi te samostalnosti, čim bodo opazili, da so se Hrvati izključili iz velikega Slovanstva. Dobro vedo tudi mažaroni sami, da je ravno Slovanstvo odbilo že marsikateri pohlep od nasprotne strani, a opravdano je radi tega, če tudi oni zanikujejo, da to Slovanstvo zadobi še večjo moč, ker so hudobni naklepi proti manjšim slovanskim narodom vedno huji.

Pa naj poreče g. dr. Pliverić, da ni potrebna slovanska solidarnost za Hrvate same. Kdo jih podpira v njihovej borbi za jedinstvo, če ne Slovani. Kaj bi bilo s Hrvati v Istri, da se niso zanje zavzeli tudi drugi Slovani? Bili dobili kdaj hrvatske srednje šole brez slovanske večine v državnem zboru? To je najboljši dokaz, da obstoji slovanska solidarnost tudi v političnih vprašanjih. In kako bi ta slovanska solidarnost imela mnogo večji upliv v političnih vprašanjih, ko bi se njej pridružil tako ugleden in važen zbor, kakor je

deželni zbor hrvatski. Čisto drugačna bi bila politična situacija v naši državi, ko bi bil hrvatski sabor sprejel že poprej ali pa v zadnjem času predloženi načrt o zedinjenju Dalmacije s Hrvatsko. Vsi avstrijski Slovani bi bili z veseljem pozdravili tak korak hrvatskega sabora, kateremu bi se bil pridružil gotovo nemudoma tudi dalmatinski deželni zbor.

Takemu složnemu sklepu dveh zakonodavnih zborov in splošnemu odobrenju vseh avstrijskih Slovanov ne bi se usodili protiviti niti Nemci ni Mažari. Odločnej volji hrvatskega naroda in ostalega Slovanstva bi se morali upogniti. Čisto napačna je tedaj trditev onih hrvatskih poslancev vladne stranke, ki so glasovali proti omenjenemu predlogu, češ da je zdaj v Avstroogrskej takšna politična situacija, da se ne more niti misliti, da bi se sploh moglo izvesti zedinjenje Dalmacije s Hrvatsko. Take izjave so seveda le na korist Mažarom in Nemcem, ki so presrečni, da ne vidijo saborske večine hrvatske v zvezi z ostalimi Slovani. Dokler bodo vladni Hrvati zagovarjali takšno politiko, tako dolgo je zares dualizem vsaj v ogerskej polovici obvarovan, kajti Hrvatska je ravno ona Arhimedova točka, s katere bi se dal dualizem odstraniti. Hudo se vara dr. Pliverić, če misli, da zato ne obstoji politična solidarnost slovanska, ker se sedanja hrvatska saborska večina nje ogiblje le zato, ker to mora tako biti po višji zapovedi. V hrvatskem narodu je ta slovanska solidarnost vrlo razširjena, kar svedoči hrvatska zedinjena opozicija z vsem svojim političnim delovanjem, svedoči tudi vse domoljubno časopisje ter ostala hrvatska književnost. Med Hrvati iz Dalmacije,

LISTEK.

Laž življenja in resnica življenja.

Spisal I. Joergensen.

(Konec.)

Zakaj tedaj, prijatelj, še vstrajaš kot pagan, ker bi moral tudi ti tako posledice izvajati, kako jaz? Ali mar zaradi resnice? Toda vsaj se niti ne brigaš, naj ti resnico.

Ali mar zaradi sreče? Toda obožavanje svojega lastnega bitja ne osreči niti posameznika, niti družbe.

Ali mar zaradi znanosti? Toda ravnokar smo videli, da je to popolno nepotrebno.

Zakaj tedaj?

Zato, ker ti zadostuje to svetno življenje — zato ker (kakor sam pišeš) nikdo ne sme imeti drugih bogov, kakor jednega pravega, svoj lastni jaz, svojega duha . . .

In to je jedini veljavni, pravi vzrok in ta vzrok je vedno bil od raja sem, ko je kača skušala Evo rekoč: »Vi dva bodeta kakor bogova«.

Sicer se gotovo splača poskušati to, kar je kača obetala Evi, vendar mi tega ne dosežemo, ako sami sebe obožujemo, ker to je pot do upora in greha, to dosežemo le na potu trpljenja Kristovega — via crucis.

In namen življenja na zemlji je uprav ta, zahtevati od duše, da voli mej to dvojno potjo,

mej potom, kjer vladata jaz in svet, in mej potom, ki vodi h Kristu, k Bogu. In kakor se kedo odloči, odloči se za večno. Kedor si izvoli Boga, najde Boga in bo po smrti vedno gledal in vžival Večnega. Kedor pa izvoli samega sebe, prepuščen bo celo večnost osamljenosti in praznosti svoje duše. V tem ni nič krivičnega. Bog vsakomu da, kar je želel, kar je volil.

Gibanje okrog l. 1870 se je s tem pričelo, da so nam obetali resnico in srečo; potem se je omejilo na to, da so ponujali samo resnico; rekli so: »Srečo treba da resnici žrtvuemo«.

Ker pa človek srečo hoče, iskal jo je na lastno pest, s tem, da je stregel svojim strastem in prav po željah srca vžival življenje. Toda po omami nas je glava zbolela in napočila je doba rodov brez upa. Zdaj je le še kazalo lajšati bolelost, ki je bila življenje.

Vendar v opiju in morfiju ni mnogo resnice — sploh se pa nismo več mnogo brigali za resnico. Sanj izrednih smo hoteli, fantastičnih prikaznij, omotice, omamnosti. »Enivrez — vous toujours!«

In nekega lepega dne je dejal Henr. Ibsen: »Sreča je omogočena le po laži življenja.« In takrat je bila mera polna — resnica zaigrana z blaziranim skepticizmom, sreča uničena po dekadentnem egoizmu.

To pa vse zato, ker smo takoj spočetka verjeli lažnjivcu — onemu, ki je zavel Evo in njeni rod — oni, ki se je na gori skušnjav bahal, obetajoč vse velečastvo sveta — onemu, ki nas je vse slepil z zlatimi sanjami o sreči in luči — onemu, ki je v istini bolj reven in ubožen, nego najbolj sirotin, najbolj zapuščen berač — njemu čegar raj je Fata morgana nad nerodovitno, tožno pustinjo.

Toda nikdar še ni nikdo videl, da bi bilo kako bitje potrebovalo laži, da bi moglo živeti. Vsaka rastlina, vsaka žival, vse kar giblje in živi pod nebom, živi in je srečno v moči resnice. Ako bi najmanjša živalica hotela kaj, kar je proti njenemu nagonu, ako bi najmanjše s previdnostjo obdarjeno bitje se strogo ne držalo tega, kar v resnici obstoji, kar je dejstvo, bilo bi s tem obsojeno v smrt, in bi tudi v kratkem poginilo.

Jedin človek naj bi potreboval lažij kot pogoj za svoje življenje?

Jaz tega ne verjamem. Pač pa verjamem, da potrebujemo resnice ter da brez resnice ne moremo živeti in da brez resnice ne moremo srečni biti.

Ako pa vprašaš, kakor nekaj Pilat: »Kaj je resnica?« tedaj veš tudi odgovor: »To je resnica, da vsak, ki vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.«

Poslov. A. K.

Istre, Slavonije in Hrvatske ne živi samo živa hrvatska solidarnost nego tudi slovanska, ki se v zadnjem času pokazuje posebno v bednej Istri in Trstu dejansko v vsakem pogledu. In ta hrvatska in ob enem slovanska solidarnost je jedina naša rešitev.

To vedo dobro tudi Hrvati, kajti prepričani so, da se zedinjenje vseh Hrvatov izvrši še le tedaj, ko se v hrvatskem saboru ne bode nič več zatajevala slovanska politična solidarnost po želji in na radost naših protivnikov, nego kadar se bode priznavala očitno brez vsake bojazljivosti in brez vsakega obzira na naše nam v vsakem pogledu sovražne sosesde. Slovanske solidarnosti se boje, pa malodušno med Slovani odbijajo od nje, ker mislijo na ta način vzdržati svoje nepravilno gospodstvo nad njimi. Toda mi mislimo, da ni daleč čas, ko se ta skoz in skoz trhljena zgrada sama od sebe ne zruši ter Slovanstvo pride do svojih pravic.

O kmečkih zadrugah.

Spisal Val. Podgorc.

(Konec.)

Nadalje so se na Bavarskem ustanovila zadružna skladišča v mestih:

Prittriching	za 10.500 mark
Hohenstadt	» 10.000 »
Hellmünz	» 5.000 »
Schönsee	» 1.500 »
Oberröslau	» 6.500 »
Eussenheim	» 6.000 »

in snuje se še veliko zadrug. Denar so dobivale zadrugе ves od vlade, deloma kot donesek, deloma kot posojilo. V takih razmerah je sevé lažje kaj začeti, kakor pri nas. Dosedanja izkušnja, ki se je naredila s skladišči, pravi pisatelj, je ugodna. V skladiščih shranjeno žito se lahko proda po dobri ceni, ker je čisto. Zato je želeli, da bi se skladišča ustanavljala povsod, kjer je kak kraj za to.

Tudi Pruska se pripravlja, ustanoviti po deželi veliko število zadružnih skladišč, a večjega obsega, kakor na Bavarskem. Dovolil se je v pruskem deželni zboru v ta namen kredit 3 milijonov mark. In sicer za skladišče v

Barthu	. . . 249.900 mark
Ogritz	. . . 136.700 »
Stargard	. . . 129.600 »
Anklam	. . . 303.000 »
Schivelbein	. . . 78.600 »
Kolberg	. . . 104.600 »
Stolp	. . . 144.900 »
Plathe	. . . 108.200 »
Janowitz	. . . 73.500 »
Gramentz	. . . 73.500 »
Halle	. . . 360.000 »
Bettenhausen	. . . 86.700 »
Hofgeismar	. . . 73.500 »
Hoheneiche	. . . 79.600 »

Ni treba dokazovati, da bi se kaj sličnega tudi na Avstrijskem dalo storiti — in morebiti se bode kaj storilo. Za zadružno skladišče v Pecklarnu dala je dežela Nižjeavstrijska lani 20000 gl. 2% posojila, 2000 gl. je darovala, 2000 gl. brezobrestno posodila. Ministerstvo je dalo donesek 2000 gld., 2000 gld. pa je posodilo brezobrestno. Koliko sta dežela in država dali za skladišča v Bilinu, mi ni znano. A po časniških poročilih in po osebnem poizvedovanju smo se prepričali, da je uspeh tudi teh skladišč ravno tako sijajen, kakor na Nemškem. Zato smo sklenili skladišče postaviti slovenskim kmetom koroške podjunske doline in ako Bog dá, bode do žetve stalo. Navdušenje med kmeti je veliko — vsaj so pa tudi trgovske razmere neznosne. Kmetje pravažajo svoje žito trgovcu, ki jim dá, kar hoče, vsaj je takih trgovcev le par, in ti se zgovore med seboj o ceni, pa dajo kmetu po svoji volji. K trgovcu A. pripeljal je kmet žito: kupite je, denarja potrebujem. — Toliko ti dam, pravil je trgovec. — Oh, gospod, vsaj nekaj boste pridali, pravi kmet. — Če ti ni prav, poberi se, pravi trgovec. — Žalosten mu pusti kmet žito in odide, trgovec pa se je nasmejal za njim: der Trottel! — To mi je pravil človek, ki je vse slišal. Drugega dne sta stopila vkup trgovca A. in B. Ti, danes sva sama, dogovoriva se o ceni — in pobotala sta se — kako? Tudi to mi je pravil človek, ki je to slišal! Župan občine Z. mi pravi to: Kmet N. pripeljal je deteljo k trgovcu A. Naročil jo je bil;

kmet me je (župana) prosil, naj grem z njim, tehtala sva deteljno seme, a A. ga nazadnje ni vzel, potem sva šla v Velikovec in deteljno seme je tam 4 kilograme več tehtalo, kakor popred pri trgovcu. — Katera tehtnica je neki bila pravična?

Tako se ljudje bogatijo s kmečkim premoženjem in s svojo oblastjo jih potem izpriajo ter silijo v liberalstvo. Trdno upamo, da bo slovenska duhovščina žrtvovala kaj v blagi namen, vsaj bo denar v takem zadružnem zavodu bolje naložen, kakor kjerkoli drugod.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. februarija.

Zahteve nemške opozicije. Po večdnevni posvetovanjih so se nemški kolovodje vendar zjediniili glede zahtev, ki jih predložijo v posebni spomenici Thunovi vladi in od katerih izpolnitve je baje odvisno redno parlamentarno delo v prihodnji dobi. Glede narodnostnega vprašanja navaja bojda najbolje informovani list »Salzb. Chronik« sledeče točke: Člen I. Nemški jezik bodi jedini poslovni in razpravni jezik v državnem zastopu, pri najvišjem sodišču in pri ministerstvih na Dunaju in občevalni jezik pri vseh c. kr. uradih in oblastvih v notranji službi. Člen II. Sklepanje in razprava o uredbi jezikovnega vprašanja v posamnih kraljestvih in deželah naj se odkaže deželnim zastopom. Za sklepanje o teh deželnih zakonih je potrebna prisotnost treh četrtin vseh deželnih poslancev in je potrebna za dotični sklep dvetretjinska večina vseh navzočih članov. Člen III. Z uveljavljenjem teh zakonov postanejo brez veljave vsi pred državnim osnovnim zakonom iz l. 1867 in vse poznejše ministerijalne naredbe neveljavne. Člen IV. Osrednja vlada ni opravičena izdajati nadaljnjih jezikovnih naredb in tudi ne tozadevnih izvršilnih predpisov, deželnih ali drugih zakonov. Člen V. Za spremembo tega zakona v avstrijskem državnem zboru je potrebna dvetretjinska večina vseh državnih poslancev. — Kakor je toraj razvidno, so nemški prvaki z »rešitvijo« narodnostnega vprašanja že gotovi in je že izdelan popoln zakonski načrt. Ostale točke jim ne bodo provzročale posebnih preglavic in tako bo kmalu — mirna Bosna, ako bodo namreč slovanski zastopniki tako kratkovidni, da bodo brezpogojno pritrdili navedenim delom zakonske osnove. Toda nato Nemci menda sami ne računajo, ker slovenskim zastopnikom vendarle ne pripisujejo tolike kratkovidnosti. O posamnih točkah bi bilo odveč govoriti, ker je dovolj jasno, kaj bi se zgodilo z avstrijskimi Slovani, ko bi obveljal tak načrt.

Kako sodi vnanji svet o političnem položaju v Avstriji. Pariški »L'Univers« piše: Kakor hitro se preosnuje ogersko ministerstvo po odstopu Banffyjevem, ne bo več nobene ovire za nagodbene dogovore mej obema državama polovicama in konečno se bo moglo priti do odločilnega dogovora. Brez dvojbe ta nagodbeni dogovor ne bo ugoden za Avstrijo, ker bo prisiljena udati se zahtevam Ogerske. Odgovornost za to nosi opozicija, ker bi sicer imela vlada v avstrijskem parlamentu trdno zaslombo, da bi govorila odločno in zavedno, dočim bo sedaj prisiljena pritrditi leoninskim pogojem in žrtvovati avstrijske koristi pri določevanju kvote. Toda zakaj dela opozicija tako brezvestno? Sklicuje se, da najraje vse gre v nič, kakor da bi ona odnehala od svojih načel. Toda kaka so ta načela. Ni namreč še vse, peti pesem »Wacht am Rhein« in hrupno agitovati za pangermanizem, pred vsem treba imeti pred očmi dejanske razmere in konečni namen. Ta konec pa bo nadvlada Ogerske nad Avstrijo. — Toda liberalni Nemci niso pripravljeni žrtvovati samo gospodarskih koristij avstrijskega prebivalstva, oni vprizarjajo tudi velikanski boj proti katoliški cerkvi. Vse vprek se duje iz teh krogov glas: »Proč od Rima! in živahno agitacijo je opazovati za protestantizem. Vzroki za to niso verski, ne koreninijo v prepričanju, marveč so le politični, ker hočejo s tem nemški liberalci strahovati katoliško ljudsko stranko, ki vztraja pri večini in hoče pravičnost za vse avstrijske državljane. Sploh je položaj v nesrečni Avstriji zelo nevaren. Hladne krvi treba bo dosti mej ljudstvom, da se ne da zvabiti v ta strastni agitacijski vrtinec, sicer bi se bilo bati javnega upora.

O zasedanju deželnih zborov ni dosedaj znanega še nič pozitivnega, le to trdijo večinoma vsi listi, da bodo v drugi polovici meseca marca zborovali večinoma vsi deželni zastopi. Praški »Politiki« poročajo z Dunaja, da se iz mej vseh najpreje snide gališki deželni zbor in da se prične zasedanje že 20. t. m. Gališki namestnik grof Pininski biva te dni na Dunaju, kjer se je posvetoval z ministerskim predsednikom in poljskimi člani parlamentarne komisije. — Ravno tako sta bila na Dunaju te dni šleški deželni predsednik grof Thun in pa češki deželni odbornik grof Adalbert Schönborn. Glede ostalih deželnih zborov se tudi približno ne ve, kedaj se prične zasedanje. O poslovnem redu za bližnje zasedanje češkega deželnega zbora so se posvetovali včeraj češki zaupniki z grofom Thunom, toda dneva niso došli.

Gonja nemških radikalcev Schönererjeve barve postaja z vsakim dnem bolj intenzivna in silnejša. Ko je minule dni neki nemški prvak v Meranu govoril svojim zvestim pristašem in z vso silo udrihal po slovanski-klerikalni večini državnega zbora, se je v kljub temu neizrečeno zameril prusofilskim kričačem. Ne morejo mu odpustiti, da je, sicer v največjem ognju za vsenemstvo, venderle govoril in sicer rahlo govoril proti »brezdomovinskim radikalcem« in »katastrofnim politikom« ter se konečno drznil izjaviti, da nima ž njimi nič skupnega. Za to svojo modrost mora čuti naslednje ljubeznjivosti: Tako drznih besedij že davno nismo čuli. On, ki meče nemško celokupnost mej staro šaro, si drzne v jedni sapi pozivati vse Nemce k jedinstvi! Nikdar še ni nikdo tako denuncijatorično postopal proti svojim narodnim sobratom. Konečno pa izjavlja Schönererjansko glasilo, da se treba proti takim izdajicam boriti z vso silo in, ako ne gre drugače, pretrgati z njimi vsako zvezo. — Pa tudi v Nemčiji bi radi znova vnemali svoje somišljenike za boj proti avstrijskim nasprotnikom nemškega imena. Toda tam so jim znova pristigli peroti in jim prepovedali nameravani shod.

Cesar Viljem in Caprivi. Včeraj smo objavili brzojavko nemškega cesarja na sorodnika pokojnega bivšega državnega kanclerja, generala Müllerja, v kateri izraža sožalje nad smrtjo velikega moža. Iz te brzojavke, akoravno je v njej precej priznanih besed, pa veje precejšnja mrzlot, izvanredna v takih slučajih, ki kaže, da razmere mej berolinskim dvorom in pokojnikom niso bile ravno posebno prijazne. Nad vse čudno pa je, da hvali cesar posebno Caprivijevo delo v pokoj. To mlačnost si lahko tolmačimo, ako pomislimo, da se v Prusiji loči skoro vsak državni kancler v sovrastvu s svojim gospodom, posebno pa, da se Caprivijevi nazori v marsičem niso strinjali z velikonemško idejo. Caprivi namreč ni bil tako strasten nasprotnik Slovanov, kakor so bili možje pred in za njim, marveč je visoko čislal narodno enakopravnost. Ako bi ne imel Caprivi nobenih drugih posebnih lastnostij, vsled katerih je prišel v nemilost na dvoru, že to je dovolj za sedanje, v Nemčiji vladajoče razmere.

Italijansko ime in trozveza. V italijanski zbornici se je te dni pritoževal iz Avstrije izbrani jud Barzilai nad avstrijskimi vojaki v Pulji, ki so baje v nek dobrodelni namen naročili slik, predstavljajočih avstrijske zmage pri Visu in italijanske poraze v Abesiniji. Barzilai je interpeliral vlado, da bolj skrbi za ugled italijanskega imena v inozemstvu, zlasti v državah, ki so v prijateljski (!) zvezi z Italijo. Kako si zaračuni židovstvo to »dobro delo« juda Barzilaia Italija, se ne ve, gotovo je le, ako bi judje in Italijani sami ne skrunili bolj »italijanskega imena« tukaj in tam, kakor ga skrunijo avstrijski vojaki, bi to »ime« ne bilo v taki nevarnosti, kakor pa je. O skrunitvah avstrijskega imena na italijanskih in avstrijskih tleh po judih in Italijanih seveda ne govorimo, ker je predolgo, gotovo pa je, da bo ta interpelacija obrcanega Juda Barzilaia Italiji in njenemu imenu prinesla gotovo veliko časti. Značilno za razmere v Italiji pa je, da se tolikanj vlečejo za »čast Italije« judje a la Morpurgo in Barzilai. To bi moralo vender opozoriti prave italijanske domoljube, da pri tem nekaj smrdi. Minister Canevaro, ki je še nedavno temu sam izzival nas avstrijske Slované, je odgovoril Barzilaju, da stvar sama na sebi nima nobenega političnega pomena, zlasti ne v pogledu trozveze, in dobro je, da se

ondi na kapitolu tu in tam malo pečajo z Avstrijo in nas ne pozabijo. To vsaj znači, da jih je strah in da velja o njih stih žida Heine-ja, ki pravi: »Kadar so otroci v tami, vpijejo, pojo na glas...«

V *Franciji* je navstala zopet nekaka kriza, ki preti po mnenju Dreyfusovcev strmoglaviti sedanjo Dupuyevno vladno. Kakor znano, odredila je vlada vsled pritiska ministerskega predsednika, da se Dreyfusova afera konečno poravna pred zbornico in se s to zadevo peča posebna parlamentarna komisija. Predložil je minister Dupuy tej komisiji posebno zakonsko osnovo, ki naj bi bila nekako navodilo za poznejše razsojanje v tej aferi. Toda komisija je vladin načrt vkljub toplemu priporočilu od strani ministerskega predsednika zavrgla z 9 proti 2 glasovoma in naročila posl. Renaultu, naj v današnji seji poroča zbornici. Splošno se je sodilo, da bo ta sklep kratkoma strmoglavil sedanjo vladno. V tej veri so potrjeni vsi vladni neprijatelji. Toda Dupuy ne mara iti. Izjavil je, da se ne straši takih sklepov ter da bo še z večjo vnemo priporočal svoj načrt in ob enem zahteval, da se o njem takoj razpravlja in sklepa. Mesto odstopa bo ministerski predsednik stavil v zbornici vprašanje glede zaupanja in s tem bo zbornico presenetil. Minister ve, kako treba postopati s francoskim parlamentom, in toraj ravna z nezadovoljnimi politiki, kakor zaslužijo.

Blaž Potočnik in njegova doba.

(V 100 letni spomin njegovega rojstva spisal J. Benkovič.)

(Dalje.)

Vodnik je bil kot frančiškanski klerik v najtesnejši zvezi z zavedno-narodnimi avguštinci oo. Markom Pohlinom, Damascenom Devom in Dizmo Zakotnikom, ki je bil njegov rojak. Šiškar, in je znan kot nabiratelj slovenskih narodnih pesnij. Ti trije so bili izvrstni narodnjaki-pisatelji, a tudi izvrstni menihi. Marko in Dizma sta šla raje iz domovine, nego da bi se dala sekularizovati, Damascen je pa poprej umrl. Ti so mu vcepili v mlado vsprejemljivo srce pravega duha. Kot 23-letni klerik je zapel, da bo »žverglal, dokler ta pišu z drena se narekole«. In ostal je mož beseda do smrti! V njegovih verzih, katere je med narodom nabral, je pač marsikaj takega, kar bi ne bilo treba zapisati. A on je bil vesel, da je sploh kaj dobil, in drago se mu je zdelo vse. Imel pa je premalo estetičnega okusa; kar ga je imel, dobil ga je od Zoisa. Pohlin mu tega pač ni znal dati. Sploh je Vodniku nedostojalo do zadnjega družabne oglašenosti iz umevnih razlogov. Na deželi se je pokmetil in to mu je pustilo sledove celo življenje. Zato se mu je mladi oholi Kopitar tako rad posmehoval.

Vodnik je bil pač rad na deželi, kakor uvidimo iz Zoisovih pisem; prišel je v Ljubljano še le na dolgo prigovarjanje. A tu ne zasledimo v njegovem postopanju nikake upornosti ali vsaj apatije do cerkvenih predstojnikov. Pač je hodil svoja pta, držeč se svojega boljšega prepričanja, a do kakih diferenc ni prišlo nikoli. Tudi o njegovem tovarišu prof. Richterju pravi Petrucci, da je bil »ein vortrefflicher Kanzelredner der damaligen Richtung entgegen«. Ako v tem pogledu imenujemo Vodnika »svobodomiselnega, liberalnega«: naj bo! A s tem ob enem povemo, da je bil bolj katoliški, da se je bolj zavedal svojih duhovskih dolžnostij in pravic nego njegovi predstojniki. Njegovo mišljenje in postopanje moramo torej le odobravati. A v kakem pomenu se je do slej slikal Vodnik kot svobodomiseln? To je očitna krivica, ki se je storila njegovemu sijajnemu spominu!

Kaj pa naposled: Je li Vodnik res »rad pel, še raje — pil«? Menim, da to sumničenje je zvalil na Vodnika jedino le Prešeren s svojo pušico: »Preblečen je menišč bil, in rad je pel, še rajše pil.« To je bila »licentia«, a več nego »poetica«! Prešeren ga je potegnil iz porednosti na svoje lastno kopito — po krivici! Kakor je Vodnik brez madeža, vkljub temu, da je kuto slekel, tako je gotovo brez krivde v drugi točki. Petrucci, ki je bil njegov učenec, ga tako-le označi: »Vodnik war kein wankendes Rohr: bescheiden im Glück, im Unglück hatte er jenen Frieden, den

das Bewusstsein einem Lehrer gibt, der eifrig darnach strebt, der ihm anvertrauten Jugend Tüchtigkeit der Gesinnung, Festigkeit des Charakters, ungeheuchelte Tugend, Liebe zur Wissenschaft und seine Pietät zum Vaterland einzufloßen.« Tak mož v duhovski suknji ne more biti »vinski bratec«. Na stara leta, od vlade tako neusmiljeno in krivično udarjen, je morda res izpil kozarec vina tudi iz tega namena, ker »vtopi vse skrbi, v potrlih prsih up budi,« kakor poje isti Prešeren. A tega mu živa duša ne more v zlo šteti.

Silovit je bil udarec, katerega mu je zadala vlada na stara leta, kakoršnega je v isti dobi skušil v večji ali manjši meri skoro vsak duhovnik, ki se je značajno držal svojega katoliškega in narodnega prepričanja svetni in cerkveni vladi nasproti. Skusili so to po vrsti za Vodnikom: Baraga, dr. Jak. Zupan, Potočnik, Metelko, Jož. Burger, Hieinger i dr. O tem ni treba več dalje govoriti; a Vodnik je to krivico junaško nosil, kakor so jo tudi ostali »socii dolorum«. Petrucci piše, da so mu učenci hoteli nekaj v šoli nagajati, ko se je že sploh vedelo, kaj ga je zadelo. A Vodnik se je mirno ozrl in slovesna tišina je nastala. Sedaj izgovori Vodnik ravnodušno besede: »Fortuna non mutat genus!« Kakor blisek je zadelo to srca učencev, in niso mu več nagajali. Petrucci dostavi: »Und die ruhige Haltung, die fast verkörpert Gesichtszüge und der gemessene Ton, mit dem er das Wort aussprach, lassen nicht den im Leiden standhaften Mann, nicht den zu edler Gesinnung mahnenden Lehrer, nicht den in Gottes Fügung ergebenen, würdevollen Priester verkennen.«

Tak je bil Vodnik kot duhovnik, res cel duhovnik! Kdor ga slika drugače, ta ga sebi in svojim »transkim namenom na ljubo z blatom ometava. Iz vsega se jasno vidi, da se je uprav zato doslej tako rado hvalilo in slavilo Vodnikovo prosto gibanje in mišljenje, da je služilo njegovo ime kot kopito po sedanjih »brezdomovinskih« duhovnikih.

Toliko o Vodniku; a to še ni zadnja beseda!

Sovrstniki in somišljeniki Vodnikovi, ki so poprej tudi v javnosti nastopali, so se umaknili nazaj in onemeli. Žalostno so pač gledali, kako se ruši cerkvena in narodna blaginja, ter si mislili z žalostnim prerokom Jeremijo: »Bonum est praestolari cum silentio salutare Dei!« Čakali so molče, da se odteče ta silovita povodenj. Le Vodnik ni utihnil; pel je res dotlej, da se mu je »pišu z drena« siloma razklala: »Ni ženka, ni cvenka — Pa bati se nič! — Živi se brez plenka o petju ko ptič!« Vlekel je z železno vztrajnostjo naprej, in zato je dobil — po prstih! Drugi stari duhovniki imajo to zaslugo, da so cerkvi in narodu vzgojili vsaj nekaj vrlih mož. Zanimivo je, da so uprav oni mladi duhovniki, ki so pri njih nekaj časa služili, lotili se pozneje dela za cerkev in narod.

Metelko je bil kapelan v Gorjah poleg župnika Skrinjarja, ki je svoj čas najkrepkeje podpiral Japlja pri slovenjenju svetega pisma. Bil je prej župnik frančiškanske fare v Ljubljani. Spisal je »veliko lepih nagovorov ali pridig in drugih duhovnih rečij« v pravem cerkvenem duhu, ki pa niso natisnjene. Od tod je bil Metelko premeščen v Ljubljano, kjer sta bila tovariša z Ravnikarjem, poznejšim tržaškim škofom. Le-ta se je navzel dobrega duha brez dvoma v onem krogu, ki se je shajal pri baronu Zoisu; zlasti pa od škofa barona Raigersfelda in od drugih razjezuitov, katerih je bilo okoli leta 1795 še devet v Ljubljani.

Barago je vodil kot jurista na Dunaju bl. Klemen Hofbauer, kot kapelana v Šmartinu pa ga je ščitil stari kranjski dekan, razcistercijan Avguštin Sluga. — Dr. Jakob Zupan je bil duhovni pomočnik v Šmarji. Župnik mu je bil razcistercijan Kajetan baron Gallenfels, ki je imel pri sebi dalje časa svojega redovnega sobrata Sigismunda Blagaya, grofa Ursinija. — Andrej Albrecht je služil kot kapelan na Krki, kjer sta živela razcistercijana Štefan Rožanec in Nivard Jančigi; po smrti prvega mu je sledil kot župnik Ign. Poljanec, njegov bivši kapelan. — Jož. Burger je stopil v pastirstvo leta 1824. Bil je zvest učenec Ravnikarjev in Metelkov. Prešern ga imenuje kot gorečega

»metelčičarja«: preroka Metelkovega. In vsi ti možje so se odlikovali v oni dobi po duhu in delu.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. februvarija.

(»Narod« in »Ljudska posojilnica«.) Sinočni »Narod« v članku in mej dnevnimi novicami odgovarja na naš članek o neopravičenem napadu »Narodovem« na ljudsko posojilnico. Na napade na osebo dr. Šusteršiča ne odgovarjamo, ker načelnik »Naše straže« v narodnem pogledu ne potrebuje nobenega zagovora. Glede stvari same omenimo, da dr. Tavčar odklanja vsako odgovornost za omenjeni članek »Narodov« rekoč, da ga je šele v »Narodu« čital. — Glede včerajšnjega članka pa za danes omenimo, da se giblje v istem tiru, kakor prvi, da ne poda niti jednega najmanjšega dokaza, ki bi opravičeval njegov napad na »Ljudsko posojilnico«; samo sumničenje in goveričenje o »slabo stoječih Raiffeisenovih posojilnicah in konsumnih društvih« pa le dokazuje, da »Narod« ni prav nič poučen o delovanju teh društev in da če bi tudi katero teh društev zadel kak polom, bi to »Ljudsko posojilnico« prav nič ne zadelo. Popolno pa pritrdimo »Narodovim« besedam: Kdor pri gospodarsko tako slabo stoječemu narodu, kakor smo Slovenci, zanaša politični boj na gospodarsko polje, ta je pravi izdajalec in zaslužni, da se s kolom pobije, s to pripomnjo, da je uprav »Narod« s tem neosnovanim napadom zanesel politični boj na gospodarsko polje, česar naša stranka ni storila, ter da njega zadene v onih besedah omenjena kazen. — Dostavimo še resno besedo: Slovencem treba, ako hočemo, da si ohranimo svoj narodni obstanek, gospodarski se osamosvojiti in kapital našega ljudstva združiti v narodnih denarnih zavodih. Zakaj bi ne mogli recimo »Ljubljanska mestna hranilnica« in »Ljudska posojilnica« druga poleg druge mirno in uspešno delovati v ta skupni namen, zakaj bi imeli sami tuji denarni zavodi to prednost, da s sumničenjem domačih množe zaupanje do njih in se naš narod še nadalje vdinjuje tujcu kot suženj z vlaganjem svojega premoženja v denarne zavode svojih narodnih sovražnikov! Prepričani smo, da mora to prepričanje z elementarno silo prevladati pri vseh, ki ljubijo svoj narod ne le z besedo, marveč tudi z dejanjem!

(Častno svetinjo) za štiridesetletno zvesto službovanje priznal je deželni predsednik: župniku-dekanu Andr. Drobničju v Šmartinu, nadučitelju Jan. Borštniku ravnotam, učitelju Mart. Potočniku v Sori, nadučitelju Jan. Kogojju na Brezovici, vpok fin. straže nadzorniku Mih. Srimšegu v Kandiji, lovskemu čuvaju Andreju Furlanu v Bistri, žagarju Mih. Dobrovolcu, gozdnemu čuvaju Mat. Nagodetu in delavcu Jern. Jerebu ravnotam, služabnici Ani Pogarčar na Igu in okrajnemu slugi Ant. Podgorniku v Ljubljani.

(Dar.) Cesar blagovolil je požarne brambi v Trebnjem darovati 80 gld. za zidanje shrambe za požarno orodje.

(Oseba vest.) Ljubljanskemu okrajnemu glavarstvu prideljeni deželnovladni koncipist dr. Maks Schescharg je pozvan v poljedelsko ministerstvo.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega.) Sklene se, občinskemu svetu za zasluge, katere ima radi lepo uspele šolske jubilejske slavnosti, izreči pismeno zahvalo. — Vodstvo šol je opozoriti na to, da pospešujejo med mladino varčnost s tem, da jo nagibljejo k vlaganju v poštno hranilnico. — Prošnja nekega mestnega učitelja za podelitev Leopold Filipove ustanove se priporoči deželnemu šolskemu svetu. V svrhu nakupa večjega števila slovenskih zemljevidov »Evrope« in »Zemlje v polutah« za tukajšnje ljudske šole se naprosi kredit pri občinskem svetu. — Vodstvom mestne deklške osemrazrednice in prvega mestnega slovenskega otroškega vrtca je izreči za uspešni trud glede priprav za Božičnico na tem vrtcu pismeno priznanje in zahvalo. — Na znanje se vzame poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Franca Levca o nadzorovanji šole korigendov v deželni prisilni delavnici v tekočem šolskem letu, sprejmo se vsi s tem poro

čilom združeni nasveti in sklone se poročilo predložiti deželni vladi in deželnemu odboru. Mestnemu katehetu Roku Merčunu se pripoznata prva in druga starostna doklada od novega leta. Začasnim učiteljem na mestnej nemški deški petrazrednici se imenuje Rudolf Vrabl, zdaj pomožni učitelj na I. mestnej deški petrazrednici.

(Poročil se je gospod Alojzij Pegan, notarski kandidat v Ljubljani, z gospodičino Zofijo Vaupotičevo iz Novega Mesta.

(Odposlanstvo učiteljev na Dunaju.) Z Dunaja se poroča, da se je te dni predstavilo minister-skemu predsedniku grofu Thunu in naučnemu ministru grofu Bylandtu odposlanstvo hrvatsko-slovenskih učiteljev iz Istre in Goriške. Oba ministra sta prijazno vsprejela odposlanstvo ter priznala, da so želje gledeboljšanja plač opravilene. Ker je bil finančni minister odsoten, je odposlanstvo izročilo spomenico njegovemu tajniku. Odposlanstvo je vodil državni poslanec dr. Anton Gregorčič.

(Zdravje v Ljubljani) od 29. jan. do 4. febr. Novorojencev 15, mrtvorjen 1, vmrlh 25; med njimi za vratico (davico) 1, jetiko 8, za različnimi boleznimi 16; med njimi 6 tujcev in 12 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za tifuzom 2, oslovskim (dušljivim) kašljem 1, vratico 3, ušenom 1, varicello 2, trachom 1.

(Hude bolečine) trpe zopet tržaški Lahoni zaradi imenovanja Hrvata Zukona sodnim pristavom za deželno sodišče v Trstu. To jim je zopet jedna stopnica višje k »poslovanjenju« tržaških sodišč in radi tega »dogodka« so vzbesnili tako, da jim je moralo minulo soboto državno pravdnštvo zapleniti dva najljubša evangelija »Piccola« in »Indipendenteja«. Mej drugim sta pisarila, da je za dotično mesto kompetovalo več Neslovanov, pa da še nobena njih prošnja ni bila rešena dozdej. Zukon, ki je bil odvetniški kandidat in koncipient dra. Laginje, pa je tudi kompetoval za to mesto in njegovi prošnji se je ugodilo takoj in on je dobil to mesto, on »protežiranec«. S tem da se je bilo v obraz pravici, ker dasi prosilci niso zmožni nobenega slovanskih jezikov, vendar so prosili prej in niso jih upoštevali. Ob enem so podtikali judje Zukonu, da je nekako falzifikoval preiskovalne akte v kazenski zadevi proti Nabrežincem in Devincem in sicer v prilog poslednjim; vse to da mu je še pripomoglo k imenovanju. To in več tacih lažij je bilo povod konfiskaciji teh listov, o kateri konfiskaciji pa tukaj ni več govora, marveč o vse čem drugem. Iz tega vrišča v lahonskem taboru je pač izpoznati, kam pes taco moli. Prvo, kar jih grize in bode, je, da pride na tržaško sodišče zopet slovanščine zmožen uradnik in da je s tem dana zaušnica njihovi krivičnosti, s katero hočejo terorizovati vse tržaške oblasti. Druga pa je, da je baš v imenovanih kazenskih aktih morda kaj notri, kar ne bi radi, da vidi oko Slovana. Saj se še spominjamo, kako so ob obsodbah Nabrežincev in Devincev bili v silni skrbi, da se te obsodbe ne izvrše — v smislu pravičnosti, in kako so agitirali, da se izvrše tako, kakor bi služilo njihovi krvoločnosti. Ko pa je bil uzorni devinski župan Miroslav Ples obsojen na osem mesecev ječe, so pred vrati čakajoči nestrpneži žalostno zmajevali z glavami in vsikali: »kaj samo osem mesecev?!« Bodisi torej že kakor hoče, vsa ta zadeva ima neko ozadje, radi katerega se utegne še preliti nekaj črnih in morda celo izvesti par važnih sprememb. Kajti baš to njihovo drezanje v nabrežinsko in devinsko afero ob priliki imenovanja Zukona sodnim pristavom znači, da tu nekaj — smrdi...

(»Los von Rom!«) »Proč od Rima!«, to je najnovejši bojni klic nemškoradikalnih petelinov. S to glasilko skušajo možje Wolfove vrste zemljo vzdigniti iz tečajev, češ, da sta papeštvo in katoliška cerkev sovražnika nemškemu ljudstvu, njegovi moči in jedinosti. Tega seveda kričaji ne delajo iz trdnega verskega prepričanja, temveč le iz političnih nagibov, ker dobro vedó, kaj je ravno katoliška cerkev storila za omiko in razvoj starih germanskih barbarov. In ravno ti politični nagibi so toli pomenljivi, da jih merodajni krogi ne smejo in ne morejo prezirati. »Proč od Rima!« si je zadnje dni osvojila tudi vrtoglava nemška mladina na višjih šolah in slaveželjni

agitatorji burijo mlade duhove. Tako je bil minuli teden na »črni deski« graškega vseučilišča z dovoljenjem rektorja Hofmanna nabit poziv: »Podpisani vabi gg. dijake nemškega rodu za soboto, 4. februarja ob 8. uri zvečer na razgovor o verskih vprašanjih, ki se tičejo nemškega ljudskega življenja, v svojem stanovanju, I. Mehlplatz 1. — Pastor Fritz May. — Torej pod varstvom vseučilišnega rektorja v popolnem nasprotju z določbami disciplinarnega reda in minist. odlokov si drzne pastor May uganjati svoje burke! To početje političnih Tevtomanov presega že vse meje.

(Rodbina + grofa Caprivija,) bivšega nemškega državnega kanclerja, izhaja, kakor listi poročajo, iz naše kranjske dežele in je nje prvotno ime Kopriva. Sinova nekega Andreja Koprive, namreč Andreja in Ivana Frana Koprivo, povzdignil je cesar Ferdinand III. 10. marca 1854 s pridevkom »pl. Reichsberg in Nesselthal« v baronstvo. Drugi imenovanih bratov, Ivan Franc, ki se je naselil najprej v Koprivniku pri Kočevju, pozneje pa na Ogerskem in Hrvatskem, dosegel je l. 1857 ogersko baronstvo, ki se je l. 1866 raztegnilo tudi na njegovega brata Andreja. Poslednji, ki je imel večja posestva na Kranjskem in Štajerskem, je ostavil sina Karola Leopolda, ki je umrl l. 1708 kot avstrijski vojak. Z njegovim l. 1695 rojenim in l. 1768 umrlim sinom Julijem Leopoldom, ki se je že posluževal spremenjenega imena Caprivi, podala se je ta rodbina v grofovino Wernigerode. Mnogi njegovih sinov so vstopili v prusko državno službo. Njegov stričnik, Julij Edvard Leopold pl. Caprivi, rojen 1797, umrl 1865, pruski tajni višji tribunalski svetnik in član gospodske zbornice, se je poročil z Emilijo Köpke in iz tega zakona so izšli trije sinovi, katerih najstarejši je bil sedaj umrl Jurij Leon Caprivi, ki je bil leta 1891 povišan v grofovski stan.

(Šolstvo na Francoskem.) Citirajmo čisto nepristransko pričo! Taka se nam zdi Alfred Fouillé, urednik velikega lista »Revue des deux Mondes«, ki piše v letniku 1897, št. 139: »Dandanes presega število mladoletnih hudodelcev skoro za polovico število dorašlih. In vendar je vseh mladoletnikov komaj 7 milijonov, a dorašlih ljudi 20 mil. V Parizu je večina zaprtih oseb mlajša od 21 let, in večinoma so zakrivil velika hudodelstva, na primer v samo enem letu 30 umorov, 39 ubojev, 3 umore sorodnikov, 2 zastrupljenji, 114 samoumorov, 4212 ran, 25 zažiganj, 233 nenravnih zločinov, 458 večjih in 11.862 manjših tatvin. Lep račun o nadopolni mladeži! Odkod ta strašna propalost? Fouillé ne spada med tiste ljudi, katere imenujejo pri nas »Narodovci« in socijalni demokratje klerikalce, a on sodi tako: Ne slovica in pravopisje, računstvo in številjenje, zgodovina in zemljepisje bo odvrčalo otroka od slabih dejanj. Nauči ga še toliko pravil, nauči ga gorovja holandskega in jezer ameriških, njegove strasti se ne bodo izpremenile. Če se glava natiča z dejstvi, imeni in številkami, se s tem niso vzbudile v otročjem duhu misli, ki povzročajo blago mišljenje in brzdajo strasti. Učitelj naj ne izobražuje le spomine, ampak vest!« Pa kako naj se izobražuje vest v šoli, ki je brezverska? Iz francoskih šol so odpravili krščanski nauk, imena »Dieu«, »providence« (Bog, previdnost) se v šoli ne smejo izgovoriti, ampak govori se le o napredku, narodu, usodi, omiki. Najhujša sredstva, tako tožijo listi, ne pomagajo več, niti gilotina nima več moči do mladih zločincev; zlo raste brez prenehanja. »Zločinca v starejši dobi, ki je že izkusil boje življenja in bedo velikega mesta, razumemo, dasi ga ne opravičujemo. A mladostni zločinec še ni poskusil, káki so boji življenja. Izstopivši iz šole, ali še prej se je že odločil za zločinsko življenje, tako nekako, kakor se ta ali oni odloči za mizarski poklic — to je strašno«. Pač policijska statistika jako nežno pravi: »Poprečna starost zločincev se je znižala«, a kdo ne vidi, da je ta propad strašnega socijalnega pomena? Svoje akte razkrivajo ti zločinci pred sodiščem z neverjetno ciničnimi in nesramnimi odgovori.

(Zmrznil je) pri Mürzzuschlagu na Štajerskem na svečnico po noči neki hlapec. Do trde noči je pil, potem je šel pijan domov; na poti je obležal in zmrznil.

(Zanikrni stariši.) V kolinskem predmestju sta šla mož in žena na bal. Doma sta pustila v

zibelki otroka samega. V kletki v isti sobi je bila bela podlasica. Po noči se splazi podlasica iz kletke, skoči na zibelko ter obje otroku lice in nos. Ko sta zakonska prišla domov, sta našla otroka vsega v krvi. Zdravniki imajo le malo upanja, da bi otrok ozdravel.

(Okolu sveta) potujeta peš brata Selan, ki sta menda prva slovanska popotnika okolu zemlje. Včeraj sta prišla, kakor poroča »Edinost«, v Trst.

(Prvi feljton) Do konca prejšnjega stoletja so imeli francoski listi z večine osminko obliko. L. 1799 kupita brata Bertin »Journal des Debats et Decrets«, neznamen listič, ki je bil že na tem, da zaspi. Listu dasta četrtnsko obliko in za nekaj časa jih obšine misel, list podaljšati in ustanoviti posebno rubriko pod črto za spise, tičoč se znanosti, umetnosti in slovstva. Tako je nastal prvi podlistek, ki pa ni bil namenjen romanom, ker ta navada se je šele pozneje udomačila. Občinstvu so prvi feljtoni tako ugajali, da so morali tudi ostali časopisi uvesti to novost.

(Prebivalstvo v Italiji.) Po izkazih zadnjega ljudskega štetja je štela Italija dne 31. decembra 1897 31.678.790 prebivalcev; pri tem so tudi tujci vštet. Od leta 1881, torej v šestnajstih letih se je v Italiji okotu 5 milijonov več ljudi rodilo, nego umrlo. Francozi, ki se zadnji čas kar nič ne morejo množiti, lahko zavidajo svojemu brat-skemu narodu. Bolj žalostni pa so statistični podatki o italijanski kulturi. Mej sto omoženimi ljudmi je bilo v Rimu in Benetkah 41 tacih, ki niso znali podpisati poročnega lista, v Neapelju 49, v Palermu 52, v Kalabriji 77 in v Konsenci celo 81. Za te številke menda laška vlada nima smisla.

(Umor v sodni dvorani.) V Nizzi je stala te dni pred sodiščem vzgojiteljica Bonassi, ker je ustrelila ženina, ki jo je zapeljal in zapustil. Sodišče jo je jednoglasno oprostilo. Ko pa je šla iz dvorane, je skočil proti nji neki prijatelj umorjenega ženina ter ji zabodel nož v srce. Bonassi se je zgrudila mrtva na tla.

(Strah pri niagarskih slapovih) Pred nekaj dnevi bi se bila kmalu dogodila ob Niagari velika nesreča. Pod slapovi se je napravil velik leden most. Na bregu in tudi na tem mostu je bila zbrana velika množica ljudi. Kar se most utrga ter začne pomikati po vodi. Ljudje so drli na breg. Ostala sta na ledu le še jeden mož in neka žena. A tudi ta dva sta se konečno rešila na breg. Ko se je led premikal, sta skakala čez široke razpoke in prišla do brega. Čez nekaj časa se je most ustavil in zaježil.

(Zvezdegled) Nikdo ne more v svojem življenju vsega proučiti, kar je vredno znati, razlagal je Izidor svojim prijateljem, zato pa nikdo ne sme misliti, da že vse zna. Jaz na priliko se sedaj bavim z zvezdoslovjem. — Žena tudi posluša možovo modrovanje, potem pa zbadljivo dostavi: Pojdi, pojdi, Izidor, kak bolj pameten izgovor bi pa vendar mogel najti za svoje — ponočevanje, nego je ta!

(V čakalnici pri zdravniku.) Doktor pride domov in pogleda v predsoho, kjer je čakalo nanj več ljudi, ter vpraša: Kedo že najdalje čaka? — Krojač z računom v roki: Jaz, ker je že tri leta, kar sem Vam napravil obleko.

Društva.

(Slovensko katoliško akademično društvo »Danica«) na Dunaju izvolilo je pri svoji zadnji občni seji za podpredsednika g. stud. phil. Antona Vadrnala in za tajnika g. stud. med. Ivana Hubada.

Narodno gospodarstvo.

Nekoliko o neposrednih davkih.

Namen temu sestavku je pojasniti nekatere formalne vloge, katere se imajo oddajati finančnim oblastvom pred začetkom izvrševanja oddaje gotovega blaga bodisi združnikom gospodarskih društev ali kupcem trgovcev. Pazilo se bode, da bode razprava pisana v kolikor mogoče poljudno in kratko.

Prodaja sladkorja, točenje vina, vinskega in sadnega mošta, prodaja mesa na drobno ali na debelo, klanje drobnice ali izvršitev mesarske obrti mora se štirinajst dni pred začetkom izvrševanja naznaniti finančni oblasti prve instance, t. j. pri nas finančni direkciji v Ljubljani. Gospodarska društva na Kranjskem se vsaj dosedaj, v kolikor

je meni znano, še ne pečajo s klanjem drobnice in tudi ne z veliko mesarijo, tedaj odpadeti te dve kategoriji. Naznanila so kolka prosta in morajo natančno obsegati:

1. Naslov društva, n. pr.: I. del. konsumno društvo;

2. bivališče društva; ulice in h. št., n. pr. v Ljubljani h. št. 2;

3. davčni okraj: n. pr. davčni okraj Ljubljana;

4. katere nadzorstvu podvržene kategorije se bodo izvrševale: n. pr. prodaja sladkorja na drobno itd. in

5. kedaj da se bode obrt začela izvrševati.

Da se bode naznanilo formalno prav naredilo, služi naj sledeči vzorec, pisan na celi poli.

Veleslavno c. kr. finančno vodstvo

v

Ljubljani.

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani, Kongresni trg št. 2 (davčni okraj Ljubljana) naznani s tem, da bode (čez štirinajst dni) dne 15. januarja 1900. leta pričelo: 1. točenje vina na drobno (in na debelo), 2. prodajo sladkorja in 3. prodajo mesnine na drobno, in prosi, da bi se mu blagovolilo dostaviti dopustilni list za točenje vina in dovolilna lista za ostale naznanjene kategorije.

Ljubljana, dne 1. januarja 1900.

Pečat društva. Podpis načelnikov.

Vloga naj se pod označeno adresno rekomandirano vpošlje, da se more društvo izkazati napram nadzorujočim finančnim organom, kateri so po okrajnih glavarstvih o nameravani oddaji navedenega blaga službeno obveščeni in morajo, ako ni bila vloga pravočasno oddana, postavno stranko radi neobjavljenja ali radi prepoznega objavljenja ovaditi predpostavljeni finančni oblasti. Toda tudi tukaj se svetuje društvom ali zasebnikom, trgovcem in gostilničarjem, naj se poslužijo dobrote odpusta od daljnega kazenskega postopanja in naj takoj plačajo najnižjo kazen, za katero plačilo jim bode finančni organ oddal pismo svoje potrdilo, a poslala se jim bode, oziroma izročila tudi pobotnica dotičnega davčnega urada, pri katerem se bode kazen vplačala. Predno nadaljujemo, ne moremo si kaj, da opozarjamo merodajne činitelje na to, naj se preskrbijo pri davkarjih za vplačane dohodarstvene kazni, kakor tudi za dohodarstvene depozite slovenske, ne pa samo nemške pobotnice, oziroma potrdila. Zahtevajo naj dalje stranke od finančnih nižjih in višjih organov, da naj ne samo z njimi slovensko občujejo, marveč naj tudi z njimi zapisnike in ovadbe, takozvane dejanske spise, slovensko sestavljajo. Dobro znano je pisatelju teh vrstic, da je nebržnost slovenskega občinstva največ kriva, da stranke dobijo od finančnega ravnateljstva v Ljubljani toliko nemških razsodb in nemških odlokov. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani temu samo ni krivo, kajti že večkrat je svojim organom zabičevalo, naj v zapisnikih rabijo isti jezik, s katerim se je s strankami obravnavalo. To naj bode resnici na ljubo konstatirano. Ako so pa prvotne vloge pisane v nemščini, kaj čudo, da so potem tudi končni odloki nemški in se potem ljudje jezijo, ko dobijo tako obsodbo od občinskega sluga dostavljeno, ki niti sam ne ve, kaj da je dostavil, in zamudijo obrok pritožbe, potem se pa še le čudijo, ko pride eksekutor že rubit in jim pove, da so bili obtoženi. Potem letajo od Petra do Pavla, od finančnega komisarijata do davkarije in do ravnateljstva, konečno pa prime stvar kak zakotni pisar v roke, ki o celi stvari toliko razume, kolikor zajec na boben, in se v pest smeje, ko spravlja v žep težko zaslužen denar trpina. Toda to bodi le mimogrede opomnjeno; ako se bode od nižjih finančnih organov zahtevala slovenščina, se je bodo isti že navadili pisati; ako si znajo sestavljati nemške »šimeljne«, bodo si znali sestaviti tudi slovenske, tudi oni, ki so sicer Slovenci po mišljenju, a so prekomodni, da bi s strankami sestavljali prvotne zapisnike slovensko.

(Dalje sledi.)

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Gorjah imela je v mesecu januarju:

sprejemkov gld. 4583.49
in izdatkov » 3919.47

tedaj denarnega prometa » 8502.96

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 1831.59 vzdignilo pa gld. 1591.25 in je stanje hranilnih vlog gld. 71.166.74.

Posojil se je dalo gld. 1290.29, vrnilo se pa je gld. 1030.— in je stanje gld. 63.194.53.

Naloženega denarja ima posojilnica gld. 8000.—

Članov ima posojilnica 208.

Posojilnica in hranilnica v Polhovemgradu imela je v mesecu januarju

sprejemkov gld. 1907.64
izdatkov pa » 1773.50

tedaj denarnega prometa gld. 3681.14

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 1539.01, vzdignilo pa gld. 222.10 in je stanje gld. 34.532.56.

Posojil se je dalo gld. 825.50, vrnilo pa gld. 100.— in je stanje gld. 8779.29.

Naloženega denarja je gld. 26041.43.

Članov je 96.

Hranilnica in posojilnica v Leskovicah imela je mesecu januarju sprejemkov . . . gld. 4730.23

izdatkov pa » 4722.50

tedaj denarnega prometa gld. 9452.73

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 670.— vzdignilo pa gld. 100.— in je stanje gld. 6907.21.

Posojil se je dalo gld. 4620.— vrnilo pa gld. 680.— in je stanje gld. 8387.—

Članov ima posojilnica 38.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 8. febr. Včeraj se je posvetoval minister grof Thun s tukaj bivajočimi cesarskimi namestniki in zastopniki desnice glede sklicanja deželnih zborov.

Dunaj, 8. febr. Zastopniki mladočeškega kluba in konservativnega veleposestva bivajo na Dunaju, kjer se posvetujejo o sklicanju češkega deželnega zbora in o stvareh, v katerih ta dva kluba lahko složno postopata v deželnem zboru.

Dunaj, 8. februarja. Govori se, da se vlada dogovarja z raznimi krogi o vprašanju, ali bi ne kazalo, da bi se zopet po deželnih zbora volili poslanci v državni zbor.

Dunaj, 8. febr. Izvrševalni odbor poljskega kluba je imel tri seje, zadnje seje se je vdeležil tudi cesarski namestnik iz Galicije.

Dunaj, 8. febr. Od katoliške ljudske stranke vdeležujejo se posvetovanj z vlado deželni glavar gornjeavstrijski dr. Ebenhoch in dr. Kathrein.

Dunaj, 8. februarja. Občinski svet je sklenil, da v zvezi z vlado najame pet milijonov gld. za gradnjo cerkva; od tega odpade na Dunaj dva milijona.

Budimpešta, 8. februarja. V današnji seji poslanske zbornice se je vsprejel sklep, da se v dneh od 9. do 16. t. m. ne vrše zbornične seje. — V včerajšnji seji je finančni minister predložil načrt zakona glede podržavljenja točarine.

Budimpešta, 8. februarja. V seji liberalne stranke je baron Banffy pojasnil vspeh dosedanjih kompromisnih pogajanj. Izjavil je, da se je položaj od zadnje seje znatno zboljšal. Govoreč o dosedanjih pogajanjih je naglašal, da je mnogo nade na ugoden vspeh in sicer v smislu predlogov desidentov. Stranka ga je po svojem pred-

sedniku Podmaniczem navdušeno pozdravljala.

Budimpešta, 8. februarja. Obstrukcionisti so tudi za zadnji čas, ko vlada brezzakonito stanje, potegnili svoje dneve ter s tem sedanje razmere priznali pravnoveljavne, le desidentje za ta čas niso hoteli dnin. — Dogovori se nadaljujejo za sporazumljenje, upanje je, da se še ta teden doženejo.

Crossen ob Odri, 8. februarja. Cesar Fran Josip je doposlal generalu Müllerju nastopno sožaljno brzojavko: Odkrito užaljen vsled smrti generala pehote grofa Caprivija, v katerem cesar Viljem obžaluje izgubo v vojski in miru udanega vojaka in vladarju zvestega patrijota, izrekam svoje sočutje.

Sredec, 8. februarja. Danes dopoldne se je vršil pogreb holgarske kneginje ob prisotnosti kneza, nadvojvode Leopolda Salvatorja, ostalih knezov in odposlanikov. Jutri prepeljejo truplo v Plovdiv.

Kolonija, 8. februarja. Vse povabljenе vlade so pritrdile ruskemu predlogu, da se vrši konferenca v Haagu. Delegatje se snidejo najbrže v mesecu marcu. Program se konečno določi še le pred konferenco.

Madrid, 8. februarja. Ministerski predsednik Sagasta je izjavil, da takoj predloži kraljici dekret, s katerim se sklicuje parlament. Sagasta se nadja, da dobi v zbornici večino 30 glasov za špansko-ameriško mirovno pogodbo. Istotako prodre v senatu. — Kraljica je podpisala dekret, s katerim je odpravljeno izjemno stanje po vsej Španiji.

Washington, 8. februarja. Senat je odobril špansko-ameriško mirovno pogodbo z večino treh glasov.

Washington, 8. februarja. Glasom neke brzojavke iz Manile so izgubili Filipinci v zadnji vojski 2000 mož, 3500 je ranjenih in 5000 vjetih (!)

Umrli so:

3. februarja. Jožef Mahorčič, zasebnega uradnika sin, 1 $\frac{1}{4}$ leta, Marija Terez. cesta 9, davica. — Jožef Jeriha, krojač, 32 let, Florijanske ulice 35, otrpnenje možgan. — Jakob Jare, prejemnik, 53 let, Marije Terezije cesta 12, jetika.

4. februarja. Ivana Kokalj, mizarjeva žena, 37 let, Komenskega ulice 11, jetika.

5. februarja. Marija Štefan, delavčeva hči, 4 mes, Krakovske ulice 7, convulsiones.

5. februarja. Ana Urbančič, uradnikova hči, 2 $\frac{1}{2}$ leta, Vodmat 59, davica.

6. februarja. Vincenc Klemens, posestnikov sin, 1 $\frac{1}{2}$ leta, Krakovski nasip 14, bronchitis chron.

V hiralnici:

2. februarja. Marija Ojsteršek, delavka, 51 let, kap.

V bolnišnici:

2. februarja. Jožef Pirnat, pek. pomočnik, 40 let, tuberc. pulm.

3. februarja. Franica Podrekar, delavka, 57 let, kron. vnetje ledvic.

4. februarja. Lucija Ponikvar, posestnikova žena, 30 let, jetika. ☉

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
7	9 zvečer	736.8	1.2	sl. zab.	oblačno	
8	7. jutraj	735.9	4.9	sr. jzah.	oblačno	0.0
	2. popol.	737.0	7.7	sl. jzah.	poloblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 0.9°, normale: -1.0°.

Koledar katol. tisk. društva
za leto 1899,

namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi "imenik učencev" za več ko 400 šolarjev. — Neudom stane krasno vezan gld. 1.20.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje pripuščeni

mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalci dobé primeren popust.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
usojam si uljudno naznanjati, da sem prevzel

gostilno v „Rokodelskem domu“,

Komenskega ulice št. 10,

kjer bodem točil pristna **dolenjska** in **istrska**
vina, ter dobro znano **Koslerjevo marčono pivo**.
Postregel bodem vsaki čas z okusnimi **gor-**
kimi in **mrzlimi jedili**.

Za točno, prijazno in solidno postrežbo sem
najbolje oskrbel.

Priporočajo se daljni naklonjenosti

ostajam spoštovanjem

Franjo Koželj,
gostilničar.

155 3—1

Po ceni na prodaj

je radi odsotnosti posestnika 145 2—1

lepo posestvo

v Podgorju poleg Kamnika.

Posestvo leži v bližini skupno na ravnem, na
katerem je hišno in gospodarsko poslopje, ki je
bilo pred kratkim novo zgrajeno, pri tem je lep
sadni vrt, travnik, zaraščen gozd in do sto mer-
nikov posevke. — Več o tem pové oskrbnik
Jernej Vidic, posestnik v Podgorju št. 75 pri Kamniku.

Isce se 151 3—1

cerkvenik in organist.

Kjé, pové upravništvo »Slovenca«. — Prvi
pogoj cerkvenega služabnika: dostojno obnašanje.

Št. 58./m. š. sv.

141 2—1

Razpis službe.

Na mestnej nemške deške petrazrednici je v stalno popolnitev
izpraznjeno

jedno učno mesto

s zakonito določenimi službenimi prejemki.

Prosilci za to službeno mesto naj svoje pravilno opremljene prošnje vložijo najpozneje
do 2. marca 1899. l.

pri podpisnem šolskem oblastvu.

Pomanjkljive ali pa zakasnele prošnje se ne bodo jemale v poštev.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dné 2. februarja 1899.

Ženini in neveste!

ne zamudite prilike, ko si omislite potrebne
stvari za rabo pri skupnem hiševanju, obiščite in
oglejte si veliko zalogo 14 10—10

namizne oprave

iz kina- in pravega srebra.

poročnih in drugih prstanov, uhanov,
okrasov, stenskih in žepnih ur in verižic
zlatih, srebrnih in nikelnastih, vse po
najnižjih cenah.

Vabim na mnogobrojni obisk vse slav. občinstvo
ter pošiljam ilustrovane cenike po pošti zastonj.

Fr. Čuden, urar in trgovec z
bicikli in šival-
nimi stroji v Ljubljani, nasproti rotovžu.

Zahvala.

Podpisano gasilno društvo v Škofji Loki si dovoljuje
tem potem izreči najiskrenejšo zahvalo vsem p. n. dobrot-
nikom, so ki z znatnimi prispevki ali z darovanjem krasnih
dobitkov pripomogli, da je društvena veselica dne 22. pro-
sinca t. l. vspela v vsakem oziru zares sijajno, ter ob enem
prosi, da bi isti tudi v prihodnje prekristnemu društvu ne
odrekli gmotne podpore. Na pomoč!

Prstovoljno gasilno društvo v Škofji Loki.
dné 4. svečana 1899.

Friderik Kramer,
tajnik.

Ivan Debelak,
načelnik.

Hiša šte. 12

v Kolezijskih ulicah,

tik Gradašice in trnovske cerkve, z vrtom, ki
meri 796 □ sežnjev, je **takoj na prodaj**.

Ta hiša je v popolno dobrem stanju in pri-
pravna za vsakatega gospodarja, zlasti za kak
strojarski obrt.

Vsakojaka pojasnila daje posestnik gori ome-
njene hiše. 149 2—1

IVAN KORDIK, Ljubljana,

Prešernove ulice št. 10—14,
priporoča svojo veliko zalogo

jedilnega orodja

za neveste in gostilničarje

kakor tudi

dobitkov za

52 8—6 **tombolo**

in druge igre.

Nizke cene.

C. in kr. dvorni izdelovalec orgel

Mateja Mauracher sinovi

Št. Florijan pri Lincu, Gor. Avstrijsko.

Josip Mauracher, c. in kr. dvorni izdelov-
valec orgel v Št. Florianu, je izvršil častno naročilo
ter izdelal orgle trem novim cerkvam na Dunaji.
Orgle v Heiligenstadt-u (XIX. okraj) in one v Brei-
tensee (XIII. okraj) imajo na dveh manualih in pe-
dalu 29, oziroma 24 glasov; v Breitenfeld-u na treh
manualih in pedalu 38 registrov. Pri vseh treh se
nahaja cevna pnevmatika lastnega sistema, pri kolav-
dacijah vselej pohvaljena. Vselej se je izreklo: »Te
orgle so izgotovljene natančno po pogodbi, solidno,
umetniško, kar potrjujejo podpisani: Rudolf Bibl,
c. in kr. dvorni kapelnik in dvorni orglavec, Julij
Böh m, kapelnik pri farni cerkvi »am Hof«, dr. Karol
Hausleithner, vodja šoli dunajskega Cecilijinega
društva, in Ludovik Zatzka, arhitekt in mestni
svetovalec glavnega in stolnega mesta Dunaja.

Nove orgle se izdelujejo ravno kar za farno cerkev
v Komendi na Gorenjskem. 143 3—1

Vabilo

k

II. rednemu občnemu zboru

I. del. konsumnega društva na Jesenicah,

kateri se vrši

v nedeljo, 26. febr. 1899, ob 3. uri popoldne

v prostorih društvene prodajalne na Savi.

153 1—1

Odbor.

Slovenci, segajte po domačem blagu!

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah izvaža poleg
pridelkov kmetijstva tudi lepo prekažene

kranjske gnjati in plečeta

ter popolnoma masten in dobro obležan

150 1

delan po ementhalskem načinu. — Vsa naročila se izvršujejo točno
po pošti ali železnici. — Sir se oddaja tudi v manjših kosih.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselastrasse 1

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1897 kron 159,947,578—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1897 28,823,375—
Mej letom 1897 je društvo izdalo 7468 polie z glavnico 67,331,352—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba polie, kakor tudi obrazce za
predloge, daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

794 (12—4)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

v villi nasproti Narodnemu domu.

Dunajska borza.

Dné 8. februarja.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 > 80 >
Avstrijska zlata renta 4%	120 > 45 >
Avstrijska krona renta 4%	102 > 10 >
Ogerska zlata renta 4%	119 > 85 >
Ogerska krona renta 4%	97 > 90 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	362 > 60 >
Kreditne delnice, 160 gld.	120 > 40 >
London vista	58 > 92 1/2 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	11 > 78 >
20 mark	9 > 55 1/2 >
30 frankov (napoleonondor)	44 > 45 >
Italijanski bankovci	5 > 68 >

Dné 7. februarja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	174 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 > 50 >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 > 50 >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 > — >
Tisine srečke 4%	139 > — >
Dunavske vravnjavne srečke 5%	130 > 75 >
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	108 > 75 >
Posojilo goriškega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 25 >
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 > 30 >
Priporitne obveznice državne železnice	222 > 80 >
južne železnice 3%	180 > — >
južne železnice 5%	125 > 50 >
dolenjskih železnic 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld 76 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 > — >
Avstrijske rubežne srečke, 10 gld.	20 > 20 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 > 25 >
Salmove srečke, 40 gld.	85 > 75 >
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > — >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	24 > 25 >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	159 > 75 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3495 > — >
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	437 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	67 > 25 >
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 > — >
Montanska družba avstr. plan.	238 > 75 >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	186 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 37 >

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Manjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.